

Bayer Zsolt: Fontos!

2019 június 16. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Ne spórolják meg az időt, de szánják rá a figyelmet a kánikula ellenére. Érdeemes!

Scruton szövege a Magyar Nemzetben jelent meg.

Európa politikai hagyatéka

A populista megbélyegzéssel a baloldali értelmiség a felsőbbrendűség szerepében tiszteleg

Az európai projekt középpontjában egy olyan politika áll, amit az egyes nemzetek értékeit, sajátos igényeit függetlenül fogadtak el. Európai népek sorát kényszerítettek arra, hogy társadalmi, vallási hagyományaiktól függetlenül olyan jogokat ismerjenek el, amelyek olyan absztrakt ideákból, mint a szabadság vagy az autonómia eszméiből emelkedtek ki és melyek szemben állnak a hagyományos vallások normáival.

Az abortusz, a bérnyaság, az eutanázia szükségszerűen ellentmondásos jelenség olyan országokban, ahol a vallási hagyományok tartották fenn a társadalom egységét. Ezek a jogok az elit világméretű alkotórészei, akik ezeket használva képessé váltak a szuverén kormányok felett átnyúlva kormányozni.

Sőt, az európai népeket arra szólították fel, hogy maguk mondjanak le szuverenitásuk egyik fontos jogáról, arról, hogy meghatározhassák, kik telepedhetnek le a határaikon belül.

A belső határok eltörlése ellehetlenítette továbbá, hogy az európai országoknak saját bevándorláspolitikájuk lehessen. Az Európai Unió a migránsok kvótaalapú elosztásával próbálta megszerezni az irányítást a folyamat felett.

De Angela Merkel szíreknek szóló nyilvános meghívása, majd a magyar határon lezajlott invázió és a mediterrán térségben virágzó embercsempészet lehetetlenné tette ennek a politikának a megvalósítását.

Különösen intő jel ez azoknak az európai országoknak, melyek egykor kommunista uralom alatt álltak: korábban éppen a kommunizmus volt az oka annak, hogy a szovjet blokkon kívülről érkezők szemében a térség elvesztette vonzerejét. A szabadságnak ez az elre nem látható ára mind politikai, mind pszichológiai szempontból hatalmas sokkot okozott. Ellentmondásos, hogy a kommunizmus, amely nemzetközi mozgalomként a határok eltörlését célozta, éppen a nemzetállamok megerősödéséhez vezetett.

A migrációval szembeni ellenállása miatt az EU Magyarországot rasszizmussal, idegengyűlölettel vádolta meg, majd lépéseket tett a kormánypárt, a Fidesz elmozdítására az Európai Néppártból, sőt magából az Európai Unióból is.

Ez megerősítette Orbán Viktor kormányának politikáját és az egész régióban fokozta a migrációval szembeni ellenállást. A probléma a nemzetközi konfliktus szintjén is megjelent, felidézve a XX. század sötét és bonyolult viszonyait, melyek akkor kettészakították Európát.

Most is radikális változás következett be az európai politikai kultúra fejlődési irányában és nyelvezetében. Az európai elit „populizmussal” vádolta meg a nemzeti mozgalmakat, erre válaszul az európai politikai vezetésre az elitizmus vádja égett. Hazámban ez a konfliktus a brexit támogatói és ellenzői közötti, egyre erősödő düh és bizonytalanság képében jelent meg. Ebben a helyzetben fontos megértenünk, hogy mit kockáztatunk és hogy mi vezet el a helyzet megoldásához.

A populizmus címkéjét azokra sűtötték rá, akik a nemzeti függetlenség és megújulás mellett foglaltak állást, elsősorban azért, mert látványos támogatottságot élveztek az emberek körében. Ezt láttuk Nagy-Britanniában a liberálisoktól is a brexit szavazást követően. Hiába szavazott a többség a kilépés mellett, az ő szavazataik hiteltelenekek, elég, ha populistának bélyegzik őket.

Két módja van annak, hogy megszólítsuk az embereket: a liberális értékeknek megfelelően működő intézményrendszeren keresztül, illetve közvetlenül, a véleményük megkérdezése útján. Az európai elit az utóbbit kockázatosnak ítéli meg. Hiszen az emberek maguktól úgysem tudják, hogy mit gondolnak valójában, ha pedig mégis, akkor biztosan tévednek. Az emberekben csak akkor lehet megbízni, ha egy liberális elvekre épülő intézmény vezeti őket, ami egyet jelent érzelmeik liberális szűrt való megrostálásával, hogy a végtérmetk általmatlan vélemény legyen.

A populizmus vádja a lengyel Jog és Igazság pártját, valamint a Fideszt is elérte. Most mindenekelet azzal vádolják, hogy túlon túl közvetlenül próbálják megszólítani az embereket, mindenekelet ami az identitásukat illeti. Az átlagember a helyi közösségekhez ragaszkodik, melyeket nehéz a hivatali normák nyelvére lefordítani. Ezeket az értékeket a vallás, a család, a nyelv és a nemzeti történelem formálja, és jellemzően nem ismerik el a nemzeteken átnyúló kötelezettségeket, az egyetemes, emberjogi normákat, különösen akkor, ha azok a normák ütköznek a család, a hit hagyományos kötelezettségeivel. A populizmust egyre inkább a visszaélés fogalmaként használják, hogy elutasítsák az emberi érzelmeken keresztül történő megszólítás közvetlen módját.

Amit a liberálisok populistának bélyegeznek, az valójában annak a megterezésére irányuló törekvés, hogy fennmaradjon a régi, hagyományos formája az identitásnak és a hovatartozás érzésének. Amit pedig az emberek elitizmusnak tartanak, az valójában az egyetemes és határokat elvető politikai rendszer felvilágosult fogalma, melyben a konfliktusok szükségszerűen eltereknek, mivel azoknak az oka, vagyis a nemzetek iránt érzett hűség is elhalványul.

Az Európai Uniót olyan emberek alapították, akik ezt a felvilágosult eszmét képviselték, akik a nacionalizmust az európai háborúkat feltűzelő erőknek tartották. Ugyanakkor a múltba visszatekintve észre kell vennünk: az egyetemes és határokat elvető politikai eszmék valójában hasonlóságot mutatnak a Kelet-Közép-Európát a kommunizmus börtönébe záró eszmékkel. Valójában mindkét eszme ártalmas, ha egy totalitárius programot szolgál ki, melyben nem megterrt a véleménykülönbség és az embereknek nem szabad kifejtieniük saját gondolataikat.

Amit ebben az új konfliktusban igazán figyelemreméltónak találok, hogy a baloldali értelmiség ismét felvette a felsőbbrendűség szerepét. Nem hajlandó elismerni a demokratikus mozgalmak legitimitását, azokat populistának bélyegzi és elutasítja. A baloldali értelmiség elhatározta, hogy megpróbál megakadályozni minden arra irányuló kísérletet, hogy ezek a mozgalmak kormányra kerüljenek. Az 1970-es és 1980-as években ugyanaz a megsemmisítő düh irányult ellenem és a többi konzervatív ellen, ami most az állítólagos populistákra zúdul. Nem meglepő, hogy a hatalomra került populisták egyre nagyobb hajlandóságot mutatnak arra, hogy visszaadják a baloldali értelmiségnek pontosan ugyanazt, amit korábban tőlük kaptak.

Az ebből adódó feszültség az egyik oka az EU-val szembeni egyre növekvő bizalomvesztésnek. A konfliktus ugyanis nem kezelhető, ezért a kontinensen zajló valamennyi hirtelen változásra rányomja bélyegét.

A konfliktus tanulságai különösen az egykori kommunista uralom alá vetett országok számára fontosak, hiszen 1989-ben nem kaptak választ arra, hogy hova tartoznak és mi az az új eszme, amivel egyesíthetik az embereket. Elkerülhetetlen volt, hogy az emberek új identitáspolitikát keressenek, amely megteremti közöttük az egységet. Ez volt azonban az egyetlen dolog, amire az Európai Unió képtelen volt. Ezzel szemben a globalizációba vezető utat ajánlotta fel ezeknek a népeknek, a semmibe vezető utat, amely egyre messzebb visz az otthonától. Ahogy felgyülemlik a csalódottság érzése, a valahova tartozás iránti remény az, ami egyre erősebbé válik. Hol van otthon és ki az, aki meghatározza azt?

A globális kapitalizmus nem ad választ erre a kérdésre, hiszen kiüresíti a világot a hűség minden formájától, majd mindent – beleértve az emberi kapcsolatokat is – megvásárolhatóvá tesz.

Mégis úgy gondolom, hogy ezt a helyzetet lehetőségként és nem fenyegetésként kell értelmezni. Harminc év után Kelet-Közép-Európa végre kezdi megérteni, hogy két nagy eredményt is fel tud mutatni: egyrészt a nemzetállam mint egy társadalmi és politikai identitást megalapozó forma, másrészt a polgárságnak egy felvilágosult értelmezése, melyben mindenki vállalja a teljes társadalmi felelősséget a jogállamiság keretei között. A két eredményt igyekeznek egymással szembeállítani, részben azért, mert az EU el akarja törölni, de legalábbis vissza akarja fogni a nemzeti kereteket. De vitathatatlan, hogy ez a két eredmény kölcsönösen függ egymástól.

Most a feladat mindannyiunk számára az, hogy felismerjük: a nemzeti identitás és az ebből fakadó lojalitás nélkül nem lehet polgárookra épülő társadalmat létrehozni. A demokrácia és a jogállamiság csak akkor valósulhat meg, ha az ellentétes felek meghatározott körülmények között képesek egymás mellett létezni. A kommunisták legnagyobb hibája az volt, hogy elnyomták az ellenzékét, és az embereket egy olyan egységbe tömörítették, amiben nem dönthettek és nem tehettek fel kérdéseket.

Az úgynevezett populisták helyesen teszik, amikor a nemzetállamot jelölik meg a lojalitás forrásaként, ezt pedig liberális ellenfeleiknek el kellene fogadniuk. Ahelyett, hogy az európai intézményeket arra használják fel, hogy

megbüntessék azokat a kormányokat, akik nem követik a kijelölt irányvonalakat. Fordítva pedig: akik fel akarják ébreszteni a nemzeti eszmét és meg akarják erősíteni a nemzeti szuverenitást, meg kell hallgatniuk a liberálisok hangját. Ez meghatározza az előttünk álló feladatot, vagyis a két sürges szükséglet, a nemzeti szuverenitás megerősítésének és az egyetemes állampolgári normáknak való megfelelés összeegyeztetését.

Ez az európai politikai hagyaték két nagyszerű ajándéka, s a két fogalom kölcsönösen függ egymástól. Fel kell lépünk azok ellen, akik csak az egyiket akarják éltetni, s a másikat az emberek elleni támadásnak beállítani. Remélem, hogy elérkezünk oda, amikor ez lehetségessé válik, és a kommunisták mérge végül kiürülhet a rendszerből.

A szerző angol konzervatív filozófus, esztéta, egyetemi tanár

Az írás a varsói Szejmben június 5-én, a közép- és kelet-európai parlamentek negyedik csúcstalálkozóján elhangzott beszéd szerkesztett változata

Forrás: [Bádóg - Bayer Zsolt blogja](#)

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló